

19: Ο ήρωας ς

Το έπος του 1955-59 είναι,

κατά ένα μεγάλο μέρος, δημιούργημα της νεολαίας της Κύπρου. Τα παιδιά και οι έφηβοι, γαλουχημένοι με τα νάματα της ένδοξης ελληνικής ιστορίας και τα διδάγματα της πίστης στον Θεό και την Ελευθερία, πότισαν με αίμα τη γη και δοξάστηκαν στον αγώνα για απαλλαγή από τη βρετανική αποικιοκρατία και για ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Οι μαθητές, ενταγμένοι στη νεολαία της ANE και υποστηριζόμενοι από τα περιοδικά που εξέδιδε («Εγερτήριο Σάλπισμα», «Αγωγή των Νέων»), εκτελούσαν

ό,τι τους ανετίθετο με σθένος και αποφασιστικότητα, και, πάνω απ' όλα, μυστικά ακόμα και από την ίδια τους την οικογένεια. Διένεμαν φυλλάδια, συμμετείχαν σε διαδηλώσεις, συνέλεγαν πληροφορίες, μετέφεραν όπλα, ετοίμαζαν εκρηκτικά, έκαναν επιθέσεις και δολιοφθορές, ενίσχυαν αντάρτες. Ούτε το κλείσιμο των σχολείων και η αφαίρεση των εικόνων των Ελλήνων ηρώων από τους τοίχους, ούτε η απαγόρευση του εθνικού ύμνου και της σημαίας, ούτε τα δακρυγόνα και τα βασανιστήρια ήταν ικανά να κάμψουν το φρόνημα των νέων, που έμειναν στην ιστορία με το πρόσωπο ενός Πετράκη Γιάλλουρου και ενός Ευαγόρα Παλληκαρίδη.

Αντάξιος με τους ήρωες αυτούς υπήρξε και ο μαθητής - υπόδειγμα επίδοσης και ήθους - Αριστείδης Χαραλάμπους του Χαράλαμπου και της Χρυστάλλας, από τον Πεδουλά. Αναθρεμμένος με ελληνοχριστιανικές αρχές από φτωχούς αλλά έντιμους γονείς, ο Αριστείδης βοηθούσε όσους είχαν ανάγκη, ενώ τα καλοκαίρια εργαζόταν προκειμένου να συμβάλλει στα προς το ζην. Από νωρίς εντάχθηκε στην ΕΟΚΑ, και τις νύχτες πήγαινε κρυφά από τους γονείς του σε ένα απόμερο ξωκκλήσι της Παναγίας, όπου συντηρούσε όπλα, έφτιαχνε βόμβες, κατηχούσε τους μικρότερους στον αγώνα. Συχνά μετέφερε τρόφιμα και πολεμοφόδια σε αντάρτες της περιοχής. Ο γυμνασιάρχης του, αγωνιστής κι αυτός της ΕΟΚΑ, Κωνσταντίνος Γιαλλουρίδης, γράφει -χρόνια πολλά μετά- για τον γενναίο μαθητή του: «Γνώριζα για τη δράση του τα βράδια κι ότι ερχόταν σπίτι του τις μεταμεσονύχτιες ώρες, ο ίδιος όμως δεν γνώριζε ότι γνώριζα. Μια μέρα στην τάξη δεν βάσταξε και διαμαρτυρήθηκε σε εμένα, γιατί δεν τον εξέταζα. Πρόβαλα κάποια δικαιολογία, όμως δεν τον έπεισε. Γι' αυτό άλλαξα τακτική και τον εξέταζα πιο συχνά, με αποτέλεσμα να μένω κατάπληκτος. Ήταν ο καλύτερος στην τάξη! Διερωτόμουν πότε έβρισκε χρόνο να μελετήσει, γιατί τις περισσότερες νύχτες τις περνούσε στα βουνά αντάρτης!» Και η μητέρα του ήρωα αφηγείται: «Τα βράδια που αργούσε να γυρίσει ο Αριστείδης μας αγωνιούσαμε μες τη σιωπή μας. Όμως, δεν ήταν μόνο ο γιος μας που εργαζόταν για την ΕΟΚΑ. Και οι κορούδες μας λαμβάνανε μέρος στις διάφορες εκδηλώσεις, κι εμάς κρυφός μας πόθος ήταν η απελευθέρωση της Κύπρου και η ένωση της με την Ελλάδα.»

Η λεβεντιά του Αριστείδη ήταν εμφανής και μέσα στο σχολείο. Είναι χαρακτηριστικό το επεισόδιο που αφηγείται ο Γιαλλουρίδης. Στην επέτειο της 28ης Οκτωβρίου οι μαθητές του Γυμνασίου Πεδουλά ανάρτησαν πολλές γαλανόλευκες σημαίες στο βουνό απέναντι από το σχολείο. Στη συνέχεια γύρισαν στην τάξη τους και άκουγαν με ζήλο τον γυμνασιάρχη τους, ο οποίος τους μετέδιδε τον παλμό της ημέρας. Κάποια στιγμή οι Άγγλοι αντιλήφθηκαν τις σημαίες και κίνησαν να τις κατεβάσουν, ο Αριστείδης Χαραλάμπους όμως, πρόεδρος των τελειόφοιτων μαθητών, ξεσήκωσε το σχολείο φωνάζοντας: «Πάμε, κύριε Γυμνασιάρχα, πάμε να εφαρμόσουμε αυτά που μας είπατε για τη

γαλανόλευκη σημαία μας: να μην την εγκαταλείψουμε όταν την ποδοπατούν οι εχθροί!» Τα 400 παιδιά όρμησαν με ενθουσιασμό έξω από το σχολείο και, με την υποστήριξη των καθηγητών τους, ανάγκασαν τους κατακτητές να επιστρέψουν τις σημαίες.

Τον Μάρτιο του 1956 ο Αριστείδης με άλλους συμμαθητές του επιτέθηκαν και πετροβόλησαν μια αγγλική φάλαγγα, και ματαίωσαν μεγάλη επιχείρηση στα γύρω χωριά. Οι Άγγλοι μάζεψαν 70 μαθητές στο προαύλιο του σχολείου μέσα στο χιονόνερο και τους χτυπούσαν για να μαρτυρήσουν ποιοι ήταν στην ΕΟΚΑ, ενώ κάποιους τους έκλεισαν στο στρατόπεδο στις Πλάτρες. Ο Αριστείδης κρύφτηκε και δεν τον βρήκαν, ενώ λίγο αργότερα, δυο μέρες μετά την εξορία του Μακαρίου στις Σεϋχέλλες, πήρε και πάλι διαταγή να επιτεθεί σε αγγλική αυτοκινητοπομπή που θα περνούσε από το χωριό. Λες και διαισθάνθηκε όμως το τέλος το βράδυ εκείνο, και, αφού έριξε ένα βλέμμα αποχαιρετισμού στους δικούς του, πέρασε μετά από το σπίτι του γυμνασιάρχη, για να πάρει και κείνου την ευχή του. Κατά τη διάρκεια της αποστολής μια βόμβα εξερράγη στο χέρι του και τον τραυμάτισε θανάσιμα. Λίγο πριν ξεψυχήσει ζήτησε να φωνάξουν τη μάνα του, η οποία έτρεξε, δεν τον πρόλαβε όμως ζωντανό. Παρ' όλα αυτά, μες στον σπαραγμό της βρήκε το κουράγιο να δηλώσει: «Ο γιος μου έδωσε τη ζωή του για την πατρίδα, χαλάλι της!» Ήταν 11 Μαρτίου 1956 και απέμεναν τρεις μήνες για να πάρει ο Αριστείδης το απολυτήριο του σχολείου και να φύγει για σπουδές στην Ελλάδα, όπως ήταν το όνειρό του. Οι συμμαθητές και οι καθηγητές του μετέφεραν το φέρετρό του, στολισμένο με δάφνινα στεφάνια κι ελληνικές σημαίες. Σε κάθε χωριό απ' όπου περνούσε η πομπή έκαναν τρισάγιο και τον χαιρετούσαν με τον εθνικό ύμνο και την ιαχή «αθάνατος». Στην τελική γιορτή του σχολείου, θυμάται η μητέρα του ήρωα, ο γυμνασιάρχης φώναξε το όνομά του στον κατάλογο των αποφοιτούντων, και κάποιος από τους καθηγητές του απάντησε: «άριστος, απών».

Πενηνταπέντε χρόνια φέτος από το τέλος του αγώνα του 1955-59, κι ο κυπριακός ελληνισμός, μετά την τουρκική εισβολή του 1974, εξακολουθεί ακόμα να βασανίζεται αδικαίωτος στη γη του. Το λαμπρό παράδειγμα των ηρώων της ΕΟΚΑ, που έκανε αθάνατη τη μνήμη τους, ας οδηγήσει και τώρα στην ευκαταία λύση.

Δανάη Γεωργιάδου, Φιλολόγος

Πηγή: synodoiporia.blogspot.gr